

## קטע מתוך – אנגוניה הילי גרינפלד / פיטר יעקב מלץ

### אוצרת: אירנה גורדון

הצופה נמשך החוצה אל המזבחות/ מצבות/ אנדרטאות עשויות הקלקר של הילי גרינפלד. אלה משרטטות את הזיכרון כמסע צלייני שהוא כולו חוויה חזותית המשמרת את שרידיה. הצופה פוגש באתרי "קדושה" לצי'נגיס ח'אן, סמל השליט האכזרי, מקים האימפריה המונגולית, ולאווה, התורמת הנוצ' רייה העשירה שתבליטה שימש מודל לדמותה של האם הרעה ב"שלגיה" של וולט דיסני. הצופה הולך בעקבות סרקופאגים מבטון וטוטמים עשויים קרשים וענפים, הוא עולה לרגל בינות לדשא מלאכותי ואובייקטים מצויים ומטלטל כל העת במרחב ציור-פיסול מסתורי הנתון בין הנערץ לבזוי. הוא הולך בעקבות סימני החיים והמוות שהם משאירים, בתוך נוף שמצביע על קדושתו המלאכותית בהיותו ניצב בין התרבות לטבע, כאשר החומריות הציורית של האובייקטים הפיסוליים של גרינפלד מושכת אותו אל הטופוגרפיה של הזיכרון.

מעברים בין ציור לפיסול נמצאים בלב יצירתה של גרינפלד היוצרת סביבה פיסולית כשהיא בוחנת של גבולות הציור ומשמעויותיו כייצוג וכאובייקט. הציורים משלבים חומרים שונים וממוקמים בתפאורה שנוצרה עבורם ומעניקה להם מראי מקום מלאכותיים. האובייקטים המורכבים מריבוי של חומרים וטכניקות משמשים כמזבח לציורים עצמם כאשר תנועה המבט עובר תדיר מהציור לאובייקט ובחזרה לציור. גרינפלד מערבת בין סמלים ומיתוסים הלקוחים מתרבויות שונות – נוצרית, מצרית עתיקה, מונגולית ויהודית, על מנת ליצור דגם פולחני אוניברסאלי ופרדיגמטי, ששולטת בו אווירה אגדית אפילה. כך בפסאודו-מצבה שהיא מעמידה לדמותו של צי'נגיס ח'אן ובה דיוקנו ושני דגלים לבנים, אות להכנעתו. מקום קבורתו של צי'נגיס ח'אן לא נודע שכן בתרבות המונגולית נהוג לקבור בעילום כך שלא יהיה מקום לעלות אליו. על פי האמונה המונגולית הנשמה לא זקוקה למצבה כי היא חיה במה שקרוי "נס הרוח", אובייקט המורכב משיער סוסים הקשור לרומח ונעוץ בנוף, קולט את כוחות הטבע. המצבה המלאכותית שגרינפלד פועלת הפעולה כפולה: היא מצביעה על מקומו וכוחו של הייצוג החזותי ובה בעת על אופני השתנותו התרבותיים, ההיסטוריים והפוליטיים, שכן בחלק הראשון של המאה ה-18 שימשה דמותו כגיבורם של שני מחזות אירופיים בולטים היתום של סין של וולטר (1755) וצי'נגיס של אלכסנדר דאו (1768). בחלקה השני של אותה המאה, עם התגברות תנועת הנאורות ותפישת העליונות של המערב על המזרח, צי'נגיס ח'אן הפך לדגם העריץ הברברי של המזרח בעיני האירופיים.

ציוריה של גרינפלד עצמם נמצאים בתוך שבין ציור דומדיקולאז'יסטי לציור מרחבי ברוח האסמבלאז' ולפיסול חומרית המשלב די-מייד. הקולאז'ים שמוכילים בהם בנויים מתצלומים של משטחי פסלים אחרים שלה, וכך חודר הפסל כשכבה נוספת בתוך הציור. כך בעבודה "Place in the Wood" המבוססת אף היא על צילום של מקום פיזי – לולתרנגולות במושב – אשר עובר טרנספורמציה מנוף אגבי, יום-יומי, לאתר של סוד ומסתורין, העמוס ברבדים של מרקמים, ומצוי בין הפיגורטיבי למופשט, בדומה לנוף ביצירתו של מרסל דושאן, "נתון", כלומר "נתונים": 1. מפל המים / 2. הגז לתאורה" מ-1946-1966. גרינפלד המבקשת ללכוד את נראות עקבות הזמן ואת טבען המשתנה, משחזרת במכלול יצירתה תהליכי ריקבון, דהייה והתפוררות של החזות, בעודה בוחנת את הגבולות שבין המלאכותי לטבעי, בין המזויף לאמיתי.